

مکتب حیات بخش

(درسنامه مکتب امام خمینی (ره))

جلد اول

اداره کل آموزش‌های تخصصی سازمان تبلیغات اسلامی

www.ketab.ir

نگارش: مواد مبحث

۱۴۰۲

عنوان و نام پدیدآور	: مکتب حیاتبخش؛ درسنامه مکتب امام خمینی <small>علیه السلام</small> - جلد اول / علی مهدیان، محمد جلالی، مصطفی جلالی، حسین بغدادی.
مشخصات نشر	: قم: ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۳۶۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۶۴-۴۹-۷
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۸ - ۱۳۷۹
موضوع	: Khomeini, Ruhollah, the Leader of the Revolution and the Founder of the Islamic Republic of Iran, 1900-1989
موضوع	: اسلام و سیاست
موضوع	: Islam and Politics
موضوع	: اسلام و دولت
موضوع	: Islam and Government
رده‌بندی کنگره	: DSR ۱۵۷۴/۵
رده‌بندی دیوبی	: ۲۴۸۰/۵۹۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

مکتب حیات بخش
درسنامه مکتب امام خمینی علیه السلام
جلد اول

نویسندگان: علی مهدیان، حمید جلالی، مصطفی جلالی، حسین بغدادی
مدیر اجرایی: اداره کل آموزش های تخصصی سازمان تبلیغات اسلامی
نگارش: جواد حجت

ناشر: ادبا

صفحه آرایی: محمود قدومی رومهران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۴۰۲

قیمت دوره: ۲۹۰/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۶۴-۴۹-۷

9 786006 464497

فهرست مطالب

۱۳	درآمدی بر درسنامه مکتب امام خمینی <small>علیه السلام</small>
۱۵	ضرورت بحث
۱۸	معرفی بسته‌ی آموزشی
۱۹	عناوین درسی بسته‌ی آموزشی مکتب امام <small>علیه السلام</small>
۱۹	نظام اندیشه‌ی اسلامی
۲۰	شریعت اسلامی
۲۰	مکتب امام خمینی <small>علیه السلام</small> در قرآن
۲۰	انسان ۲۵۰ ساله (سیره ائمه‌ی معصومین <small>علیهم السلام</small>)
۲۱	مکتب سیاسی-اجتماعی امام خمینی <small>علیه السلام</small> و تقابل تمدنی حق و باطل
۲۱	سیره‌ی امامین انقلاب اسلامی (منطق رهبری)
۲۲	وحدت در مکتب امام
۲۲	تبلیغ طراز انقلاب اسلامی
۲۳	فصل اول: نظام اندیشه اسلامی (طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن)
۲۵	مقدمه
۲۵	انتخاب؛ عامل تغییر زندگی

- ۲۷ روش های انتخاب در زندگی
- ۲۹ انتخاب بر اساس خواست امام
- ۳۰ انقلاب اسلامی؛ جبهه حق
- ۳۱ فواید نظام اندیشه
- ۳۷ تعریف و خصوصیات نظام اندیشه
- ۳۷ رویکرد کلان
- ۴۲ انسجام
- ۴۴ امتداد
- ۵۳ چگونگی اخذ نظام اندیشه
- ۵۵ معرفی کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن
- ۶۰ تبار علمی نویسنده ی کتاب
- ۶۹ ایمان
- ۷۱ موانع امتداد ایمان تا عمل
- ۷۱ رابطه ی دین و دنیا
- ۷۹ رابطه ی علم و ایمان
- ۸۱ شکست و ناامیدی
- ۸۸ توحید؛ نهایت آرزوی انسان
- ۸۹ توحید در نظام اندیشه اسلامی
- ۹۱ شکل جامعه توحیدی
- ۹۵ فلسفه نبوت
- ۱۰۶ رابطه ی علم پیامبران و دانش بشری
- ۱۱۳ جامعه اسلامی؛ کارخانه انسان سازی
- ۱۲۲ ساختار دشمنان جبهه حق

۱۲۶.....	موفقیت پیامبران در مقابل دشمنان
۱۲۹.....	ولایت
۱۲۹.....	مقدمه
۱۳۱.....	ساختار ولایت
۱۳۵.....	نقش ولایت در تعالی جامعه
۱۴۳.....	فصل دوم: مکتب امام خمینی <small>علیه السلام</small> در قرآن
۱۴۵.....	مقدمه
۱۴۶.....	آیه اول سوره ممتحنه
۱۴۶.....	معنای ولی و ولایت
۱۴۷.....	تمایل به دشمنان در بین قرآن
۱۵۰.....	آیه دوم سوره ممتحنه
۱۵۰.....	استکبارستیزی در آیات مختلف قرآن
۱۵۲.....	آیه سوم سوره ممتحنه
۱۵۲.....	کششهای خانوادگی؛ عامل میل به مستکبرین
۱۵۳.....	آیه چهارم سوره ممتحنه
۱۵۳.....	حضرت ابراهیم <small>علیه السلام</small> و یارانشان؛ الگوی استکبارستیزی
۱۵۵.....	امکان سوء برداشت از الگو
۱۵۷.....	تکیه‌ی استکبارستیزی به پشتوانه‌ی معنوی
۱۵۸.....	اهمیت دعا در مقابله با دشمن
۱۶۰.....	دستگاه محاسباتی مؤمنانه
۱۶۲.....	اسلام آمریکایی
۱۶۴.....	آیه ششم سوره ممتحنه

- ۱۶۵..... آیه هفتم سوره ممتحنه.
- ۱۶۵..... چگونگی تبدیل برائت به مودت.
- ۱۶۶..... آیه هشتم و نهم سوره ممتحنه.
- ۱۶۶..... برقراری روابط حسنه و عادلانه با چه کسانی مجاز است؟
- ۱۶۷..... رابطه با چه کسانی نهی شده است؟
- ۱۶۹..... آیه دهم و یازدهم سوره ممتحنه.
- ۱۶۹..... بیان دو حکم حکومتی.
- ۱۷۲..... بداهت حکومت اسلامی.
- ۱۷۳..... مردم؛ رکن حکومت اسلامی.
- ۱۷۷..... فصل سوم: شریعت اسلامی.
- ۱۷۹..... مقدمه و مدخل بحث.
- ۱۷۹..... فطرت و اصول آن.
- ۱۷۹..... اصل اول؛ حرکت به سمت دارایی ها.
- ۱۸۰..... اصل دوم؛ مطالبه‌ی مستمر دارایی‌های بیشتر.
- ۱۸۰..... اصل سوم؛ عدم توقف در حرکت.
- ۱۸۰..... اصل چهارم؛ بی‌نهایت خواهی.
- ۱۸۲..... خداخواهی فطرت.
- ۱۸۳..... ارتباط فطرت با شریعت.
- ۱۸۵..... اهمیت شریعت در نگاه قرآن و روایات.
- ۱۸۹..... شریعت؛ اولین گام در رسیدن به آرزوی بزرگ.
- ۱۹۰..... تصویر کلان شریعت اسلامی.
- ۱۹۱..... دسته‌بندی واجبات و محرمات.

۱۹۲	مقدمه کتاب.....
۱۹۳	واجبات و محرمات علمی.....
۱۹۵	عبادات.....
۱۹۷	ازدواج، ارحام، اولاد، نفقات و اجانب.....
۱۹۹	اموال، کسب و حفظ آن و جلوگیری از اتلاف آن.....
۲۰۰	خوراکی ها، پوشاکی ها و وسائل حفظ نفس.....
۲۰۱	قراردادها.....
۲۰۳	محرمات متفرقه.....
۲۰۴	واجبات متفرقه.....
۲۰۵	ولایت امر جامعه‌ی اسلامی، منازعات، حدود و تعزیرات.....
۲۰۶	تراحم بین تکالیف.....
۲۰۸	حقیقت بندگی.....
۲۱۱	روش رفع تراحم بین تکالیف.....
۲۱۲	اصل اول؛ تنجّز.....
۲۱۳	اصل دوم؛ جمع.....
۲۱۶	اصل سوم؛ قاعده الایم فالایم.....
۲۱۷	منابع فهم شریعت.....
۲۱۸	اجتهاد در لایه فهم تکلیف.....
۲۲۱	فصل چهارم: نبرد تمدنی جبهه‌ی حق و باطل.....
۲۲۳	مقدمه.....
۲۲۴	نبرد تمدنی حق و باطل.....
۲۲۸	تمدن، تنها مسیر ظهور.....

- ۲۲۸..... سطوح نبرد حق و باطل
- ۲۲۹..... معنای تمدن
- ۲۳۰..... مصادیق امروزی تمدن
- ۲۳۰..... ضرورت هویت واحد تمدنی
- ۲۳۱..... محور تقابل حق و باطل
- ۲۳۱..... ضرورت مقابله‌ی متوازن و هم سطح با جبهه‌ی باطل
- ۲۳۴..... تحقق ظهور از مسیر تمدن
- ۲۳۴..... بیانات رهبر معظم انقلاب درباره‌ی تمدن
- ۲۳۹..... بیانات امام خمینی در مورد تمدن اسلامی
- ۲۴۰..... نمونه‌هایی از اتحاد تمدنی در دنیا
- ۲۴۱..... وحدت؛ مقدمه‌ی اتحاد تمدنی
- ۲۴۳..... تمدن؛ تنها مسیر ظهور
- ۲۴۳..... بازخوانی آیات و روایات پیرامون ظهور
- ۲۵۱..... فصل پنجم: مکتب سیاسی-اجتماعی امام خمینی
- ۲۵۳..... مقدمه
- ۲۵۳..... ساحت‌های سه‌گانه شناخت مکتب امام
- ۲۵۷..... ساحت اول مکتب امام؛ جهانی بینی
- ۲۶۱..... ساحت دوم مکتب امام؛ ایدئولوژی
- ۲۷۶..... نبرد ایدئولوژیک اسلام ناب محمدی با استکبار
- ۲۸۸..... اسلام آمریکایی
- ۲۹۴..... اصول ایدئولوژیک مکتب امام خمینی
- ۲۹۶..... معنویت

۲۹۷	عقلانیت
۳۰۱	عدالت
۳۰۶	آزادی
۳۰۸	مردم سالاری دینی
۳۱۴	ساحت سوم مکتب امام <small>علیه السلام</small> ؛ استراتژی
۳۱۷	قیام‌الله؛ راهبرد اصلی امام <small>علیه السلام</small> در اقامه مکتب
۳۳۰	نبرد در لایه استراتژیک
۳۳۴	طرح های کلان استراتژیک امامین انقلاب
۳۳۵	(۱) بسیج مردمی
۳۳۸	(۲) گسترش مواکز معنویت‌زا
۳۴۲	(۳) دولت جوان حزب الهی
۳۴۴	(۴) دانشگاه اسلامی و تحول آموزش و پرورش
۳۴۷	(۵) اسلامی کردن علوم انسانی
۳۴۹	(۶) ریل گذاری قانونی مکتب
۳۵۱	(۷) تولید علم ثروت ساز
۳۵۳	(۸) اقتصاد مقاومتی
۳۵۵	(۹) الگوسازی از ایران پیشرفته
۳۵۷	(۱۰) جهانی کردن جبهه مقاومت
۳۵۸	تبدیل طرح های استراتژیک به طرح های میدانی
۳۵۹	جمع بندی

ضرورت بحث

رسالت مهم سازمان تبلیغات اسلامی، بلکه به تعبیر دقیق تر، هدف از شکل‌گیری این سازمان (به حکم رهبر معظم انقلاب) تبلیغ و عرضه‌ی اندیشه‌ی تابناک اسلام ناب محمدی ﷺ است.^۱ اسلام ناب کلیدواژه‌ای است که زعیم بزرگ عصر و احیاگر اسلام در قرن معاصر امام خمینی علیه السلام ابداع کرده و بدین شکل مسیر درست هدایت را به امت نشان دادند و شاخص‌های آن را جهت تمایز از نسخه‌ی انحرافی آن (یعنی اسلام آمریکایی) تعیین فرمودند. فلذا برای درک اندیشه‌ی اسلام ناب، باید به اندیشه‌های امام بزرگوارمان و در حقیقت به مکتب امام علیه السلام رجوع کرد. بوسیله‌ی مکتب امام علیه السلام است که رابطه‌ی دین و دنیا و همچنین دنیا و آخرت به خوبی روشن می‌شود.^۲ در این مکتب است که عرضه‌ی حیات بشر، دچار

۱. «سازمان تبلیغات اسلامی یکی از مهم‌ترین رویش‌های انقلاب اسلامی است که با تصمیمی روشن‌بینانه و ژرف‌نگرانه با هدف تبلیغ و عرضه‌ی اندیشه‌ی تابناک اسلام ناب محمدی علیه السلام به جامعه‌ی انقلابی بویژه جوانان جوایب حقیقت و معرفت، شکل گرفت.» حکم انتصاب حجت الاسلام قمی به ریاست سازمان تبلیغات اسلامی:

<https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=40291>

۲. «جوهر اصلی در مکتب امام بزرگوار ما، رابطه‌ی دین و دنیا است؛ یعنی همان چیزی که از آن به مساله‌ی دین و سیاست و دین و زندگی هم تعبیر می‌کنند. امام در بیان ارتباط دین و دنیا، نظر اسلام و سخن اسلام را به عنوان مبنا و روح و اساس کار خود قرار داده بود. اسلام، دنیا را وسیله‌ای در دست انسان برای رسیدن به کمال میدانند. از نظر اسلام، دنیا مزرعه‌ی آخرت است.» بیانات در سالگرد ارتحال امام خمینی علیه السلام: ۸۴/۳/۱۴:

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3295>

انفکاک دین و سیاست نمی شود.^۱ امام بوسیله‌ی این مکتب توانستند نشان دهند که می توان توأمان در جهت سعادت دین و دنیا حرکت کرد.^۲

تحولی که امام در تاریخ به وجود آورده و سرآغاز حرکت عظیم ملت شدند، مبتنی بر مکتبی است که ابعاد فکری، سیاسی و اجتماعی دارد و مبانی آن در گذر زمان تغییر نمی کند. انقلاب اسلامی بر اساس نقشه‌ی راه امام شکل گرفت و طبعاً حفظ آن هم منوط به حرکت مردم در جهت نقشه‌ی راه و مکتب امام است. فلذا باید مکتب امام را به درستی شناخت؛ شناخت این مکتب در گرو شناخت مبانی فکری حضرت امام است.^۳

غفلت از راه و مکتب امام زمینه ساز انحراف از صراط مستقیم انقلاب است و چنین انحرافی می تواند خسارات سنگینی را متوجه مردم و جمهوری اسلامی کند.^۴

۱. «در مکتب سیاسی امام، معنویت با سیاست در هم تنیده است.» بیانات در سالگرد ارتحال امام خمینی: ۸۳/۳/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3233>

۲. «راز موفقیت امام در مکتبی است که عرضه کرد و توانست آن را به طور مجسم و به صورت یک نظام، در مقابل چشم مردم جهان قرار دهد.» بیانات در سالگرد ارتحال امام خمینی: ۸۳/۳/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3233>

۳. «امام مظهر عینی حرکت عظیمی است که ملت ایران آغاز کرد و تاریخ خود را متحول کرد؛ امام بنیان‌گذار یک مکتب فکری و سیاسی و اجتماعی است. ملت ایران این مکتب را، این راه را، این نقشه را پذیرفت و در آن مشغول حرکت شد؛ ادامه‌ی این راه بستگی دارد به اینکه این نقشه‌ی راه، درست شناخته بشود؛ بدون اینکه امام را درست بشناسیم - به معنای شناخت اصول امام - این نقشه‌ی راه، شناخته نخواهد شد. بدیهی است بحث ما بر مبانی فکری امام است؛ بحث بر سر تصمیم‌های مقطعی و مربوط به زمان یا مکان نیست؛ بحث بر سر آن شاکله‌ی اصلی تفکر امام بزرگوار ما است؛ این را می خواهیم درست بشناسیم.» بیانات در سالگرد ارتحال امام خمینی: ۹۴/۳/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=29914>

۴. «اگر ملت ایران بخواهد به آن هدفها برسد، بخواهد این راه را ادامه بدهد، باید راه امام بزرگوار را درست بشناسد، اصول او را درست بشناسد، نگذارد شخصیت امام را تحریف کنند، که تحریف شخصیت امام، تحریف راه امام و منحرف کردن مسیر صراط مستقیم ملت ایران است. اگر راه امام را گم کنیم یا فراموش کنیم یا خدای نکرده عمداً به کنار بگذاریم، ملت ایران سبیلی خواهد خورد.» بیانات در سالگرد ارتحال امام خمینی: ۹۴/۳/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=29914>

فلذا تبیین روشن اندیشه‌ها و مواضع حضرت امام^ع، برای آحاد مردم یک ضرورت اجتناب ناپذیر است.^۱ تلاش‌های سازمان یافته‌ی جریاناتی در جهت نابودی آرمان‌های انقلاب (و در حقیقت مکتب امام^ع)^۲ از یک طرف، و کم‌رنگ کردن اصول اساسی حضرت امام^ع (برای جذب هرچه بیشتر مخالفین راه امام) از طرف دیگر، اهمیت تبیین صریح و بی‌پرده‌ی مبانی امام را دوچندان می‌کند.^۳

۱. «مواضع امام بایستی به طور روشن و واضح - همان طور که خود او گفت، همان طور که خود او نوشت - تبیین شود؛ این ملاک راه امام و خط امام و صراط مستقیم انقلاب است. یک نفر صریح می‌گوید من امام را قبول ندارم - این بحث دیگری است - خیلی خوب، پیروان امام و طرفداران امام با کسی که صریح بگوید من امام را قبول ندارم، راه او را غلط می‌دانم، حسابشان روشن است؛ اما اگر قرار است در خط امام، با اشاره‌ی انگشت امام، این انقلاب پیش برود، باید معلوم باشد، روشن باشد و مواضع امام بزرگوارمان به‌رسانی تبیین شود.» بیانات در سالگرد ارتحال امام خمینی^ع: ۸۹/۳/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9524>

۲. «یک واقعیت این است که در این کشور از بعد از رحلت امام، سعی یک مجموعه‌ی مصمّمی بر این شد که آرمان‌های انقلاب را بکُل بشویند بگذارد کنار. بعضی‌شان اشتباه کردند و همان اول، همین را اعلان هم کردند. در روزنامه مقاله نوشتند، حرف زدند، اینجا یک خطای راهبردی کردند یا خطای تاکتیکی کردند و مشت خودشان را باز کردند که میخواهند آرمان‌ها را بکل، کنار بگذارند. البته حالا پخته‌تر شده‌اند، حالا نمی‌گویند، می‌خواهند بعضی‌ها آرمان‌ها را کنار بگذارند اما صریح نمی‌گویند، به جای اینکه بگویند عمل می‌کنند. آن وقت، بی‌عقل‌ها قبل از اینکه عمل نکنند بنا کردند گفتن. خب کسانی را هم که حدس نمی‌زدند که چنین چیزی وجود داشته باشد، بیدار کردند. از آن روز شروع شده. بی‌وقفه هم کار کردند. فقط هم در داخل کار نکردند؛ هم در داخل کار کردند، هم در خارج کار کردند، هم از عنصر فکری استفاده کردند، هم از عنصر علمی استفاده کردند، هم از عنصر هنری استفاده کردند، هم از عنصر سیاسی استفاده کردند، برای اینکه آرمان‌ها را در کشور از بین ببرند، یعنی نسل جدید آرمان‌ها را بکل فراموش کنند.» بیانات در دیدار دانشجویان ۹۴/۴/۲۰

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=30255>

۳. «امام را صریح باید آورد وسط میدان. مواضعش بر علیه استکبار، مواضعش بر علیه ارتجاع، مواضعش بر علیه لیبرال دموکراسی غرب، مواضعش بر علیه منافقان و دورویان را باید صریح گذاشت. کسانی که تحت تأثیر آن شخصیت عظیم قرار گرفتند، این مواضع را دیدند و تسلیم شدند. نمی‌شود به خاطر اینکه زید و عمرو از امام خوششان بیاید، ما مواضع امام را پنهان کنیم یا پوشیده کنیم یا آن چیزهایی که به نظرمان تند می‌آید، کم‌رنگ کنیم.» خطبه‌های نماز جمعه در سالگرد ارتحال امام خمینی^ع: ۸۹/۳/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9524>

بنابراین حیات حقیقی قیام و نهضت الهی مردم، با زنده نگه داشتن امام^ع محقق می شود. این مهم هم به تکریم های مناسبی و تعریف و تمجید و گرامیداشت از امام^ع نیست؛ بلکه با تبیین خط امام و راه امام^ع تحقق می یابد.^۱ به عنوان حسن ختام این مقدمه، به این بیان رهبر معظم انقلاب (حفظه الله) اشاره می شود:

«امام میراث فرهنگی نیست؛ بعضی به امام به چشم میراث فرهنگی نگاه می کنند. امام زنده است؛ امام، امام ما است؛ امام، پیشوای ما است؛ امام، در مقابل ما است. بله، جسم امام نیست، اما سخن امام و راه امام و فکر امام و نفس امام زنده است؛ با این چشم به امام نگاه کنید و از او بیاموزید.»^۲

معرفی بسته آموزشی

با عنایت به اهمیت مکتب امام خمینی^ع (که در مقدمه ذکر شد) اداره کل

۱. «امام منهای خط امام، آن امامی نیست که ملت ایران به نفس او، به هدایت او جانشان را کف دست گرفتند، فرزندانشان را به کام مرگ فرستادند، از جان و مالشان دریغ نکردند و بزرگترین حرکت قرن معاصر را در این نقطه‌ی عالم به وجود آوردند. امام منهای خط امام، امام بی هویت است. سلب هویت از امام، خدمت به امام نیست. مبانی امام، مبانی روشنی بود. این مبانی - اگر کسی نخواهد مجامله کند، تعارف کند - در کلمات امام، در بیانات امام، در نامه‌های امام، و بخصوص در وصیتنامه‌ی امام - که کوتاه شده‌ی همه‌ی آن مواضع است - منعکس است. این مبانی فکری همان چیزی است که آن موج عظیم و سهمگین را علیه غارتگری‌های غرب و یکه‌تازی‌های آمریکا در دنیا به وجود آورد. شما خیال می کنید اینکه رئیس جمهورهای گوناگون آمریکا به هر کشوری از این کشورهای آسیا و خاورمیانه سفر کردند، حتی در بعضی از کشورهای اروپائی مردم جمع شدند و علیه آنها شعار دادند، همیشه اینجور بود؟ نه، این حرکت امام بود، افشاگری امام بود، موضعگیری امام بود که استکبار را رسوا کرد، صهیونیسم را رسوا کرد، و روح مقاومت را در ملت‌ها و بخصوص در جوامع اسلامی زنده کرد.» خطبه های نماز جمعه در سالگرد ارتحال امام خمینی^ع ۸۹/۳/۱۴

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9524>

۲. بیانات در سالگرد ارتحال امام خمینی^ع ۹۶/۳/۱۴:

<https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36745>

آموزش‌های تخصصی سازمان تبلیغات اسلامی در راستای مسئولیت خود در قبال آموزش اقشار تأثیرگذار و به دنبال آن عموم مردم، اقدام به تولید محتوای بسته‌ی آموزشی مکتب امام خمینی علیه السلام نمود. در تدوین عناوین آموزشی اهتمام بر این قرار گرفته که مهم‌ترین مباحث فکری و کاربردی در اندیشه‌ی امامین انقلاب (که مورد تأکید خود ایشان هم بوده) ارائه گردد تا از زوایا و برش‌های معرفتی گوناگون، بتوان به شناخت اولیه‌ای از مکتب امام خمینی علیه السلام رسید. ارائه‌ی اساتید در دروس مختلف پس از پیاده‌سازی، به صورت درسنامه‌ی حاضر درآمده است.

عناوین درسی بسته‌ی آموزشی مکتب امام علیه السلام

در این بسته‌ی آموزشی تلاش شده است آنچه را که رهبر معظم انقلاب (حفظه‌الله) از مجموعه‌ی معارف اسلام ناب (مبتنی بر مکتب امام) در درجه‌ی بالایی از اهمیت دانسته‌اند، عناوین درسی این درسنامه، معرفی شود.

نظام اندیشه‌ی اسلامی

این درس به اساسی‌ترین باورهای دینی (مثل توحید، نبوت، ولایت، ایمان و...) و همچنین جهان‌بینی و ایدئولوژی در نگاه اسلام (باورهای عمل ساز) می‌پردازد. مباحث این کتاب برگرفته از کتاب «طرح کلی اندیشه‌ی اسلامی در قرآن» است که رهبر معظم انقلاب (حفظه‌الله) قبل از پیروزی انقلاب در مشهد و در ماه مبارک رمضان، بیان فرمودند؛ که پیاده شده‌ی این جلسات به شکل کتاب، به چاپ رسیده است. دو امتیاز این کتاب نسبت به کتاب اصول عقاید رابع این است: اولاً صددرصد مباحث، مبتنی بر آیات قرآن بیان می‌شود؛ ثانیاً به صورت کاملاً کاربردی (و نه صرفاً باور ذهنی و نظری) طرح شده و امتداد عملی این اندیشه‌ها در زندگی فردی و اجتماعی روشن می‌گردد.

شریعت اسلامی

در بیان قرآن، از مجموعه‌ی احکام (به عنوان واجبات و محرمات) با عنوان «شریعت» یاد شده است. برای بسیاری از افراد، تعدد احکام شرعی و فلسفه‌ی احکام، محل سؤال بوده و در مواجهه با آن دچار چالش‌هایی شدند. در این درس ضمن بیان مقدماتی پیرامون فطرت و ارتباط آن با شریعت (و تقوا و تزکیه از نگاه قرآن)، ضرورت شریعت و احکام شرع تبیین شده و پس از آن ضمن معرفی دسته‌بندی‌های اصلی در واجبات و محرمات، راهکارها و قواعد مهم در شناخت تکالیف شرعی در عرصه‌های مختلف فردی، خانوادگی و اجتماعی بیان می‌گردد.

مکتب امام خمینی علیه السلام در قرآن

مکتب امام خمینی علیه السلام اساساً قرآن‌پایه است. تکیه‌ی اندیشه‌ی امامین انقلاب به قرآن در بیان و عمل به معارف دینی (اعم از حکومت اسلامی، جهاد و مقاومت، وحدت، قیام لله، تقابل با استکبار، مردم‌سالاری و...) خود را نشان می‌دهد. استنادات متعدد امام راحل علیه السلام و رهبر معظم انقلاب (حفظه‌الله) به آیات قرآن در بیانات و مکتوبات شان (در تعیین راهبردهای نهضت و انقلاب) کاملاً روشن است. در این درس ابتدای مکتب امام به قرآن، تبیین می‌شود.

انسان ۲۵۰ ساله (سیره ائمه‌ی معصومین علیهم السلام)

سیره‌ی حضرات ائمه‌ی معصومین علیهم السلام به عنوان پیشوا و الگو، جهت تعیین حرکت فرد و جامعه، همواره مورد توجه علما و مؤمنین بوده است. اما با همه‌ی مطالعات و زحماتی که در تحلیل سیره‌ی ائمه علیهم السلام کشیده شده، در بعضی از زمینه‌ها به خوبی تبیین نشده است؛ از جمله منفک دیدن سیره‌ی هریک از ائمه علیهم السلام نسبت به هم، عدم توجه به عنصر مبارزه و جهاد مستمر در سیره‌ی ایشان، عدم تفکیک حقیقت نوری اهل بیت علیهم السلام با سیره‌ی ایشان (و توجه بیشتر به حقیقت

نوری که قابل الگوبرداری نیست)، برجسته کردن برخی ابعاد شخصیتی ائمه علیهم السلام مثل خصوصیات فردی و ندیدن برخی ابعاد دیگر؛ مثل اثرگذاری ائمه علیهم السلام در حرکت کلان کاروان بشریت و شخصیت اجتماعی ایشان و... در این درس، بر اساس مباحث کتاب «انسان ۲۵۰ ساله» از رهبر معظم انقلاب (حفظه الله) ضمن بیان مقدماتی از اهداف بعثت نبوی صلی الله علیه و آله و امتداد یافتن آن اهداف در زمان ائمه علیهم السلام با اشاره به مستنداتی در زندگی ائمه علیهم السلام ریال سیره‌ی فرهنگی و سیاسی ایشان تبیین می‌شود.

مکتب سیاسی - اجتماعی امام خمینی علیه السلام و تقابل تمدنی حق و باطل

اندیشه‌های بنیادین حضرت امام علیه السلام (جهانی‌بینی) در کتاب و عرصه‌ی نظری منحصراً نمانده و در فضای سیاسی - اجتماعی امتداد پیدا کرده است. این مکتب که تجلی حاکمیتی پیدا کرده است، بر اساس آموزه‌های قرآنی، رسالت خود را تقابل با طاغوت جریان باطل در لایه‌ی تمدنی می‌داند. شاخص‌های این مکتب در عرصه‌ی عملی در این درس ارائه می‌گردد.

سیره‌ی امامین انقلاب اسلامی (منطق رهبری)

حرکت انقلاب و مردم در صراط مستقیم و در جهت تحقق آرمان‌های آن، مرهون رهبری هوشمندانه و امامت‌وار امامین انقلاب است. یکی از مسائل مهم در رهبری انقلاب، منطق رهبری ایشان است که چگونه با وجود دسیسه‌های استکبار جهانی و اذتاب داخلی آن، حرکت نظام اسلامی را در جهت آرمان‌های انقلاب حفظ کرده و با تکیه بر اندیشه‌ی مردم‌سالاری دینی ظرفیت فکری و هوشمندی سیاسی مردم را طی این سالها رشد داده‌اند؛ به گونه‌ای که نه تنها انقلاب در فتنه‌ها و ابتلائات مختلف کمر خم نکرده، بلکه قوی‌تر و راسخ‌تر هم شده است. در این درس تلاش می‌شود، منطق رهبری امام راحل علیه السلام و رهبر معظم انقلاب (حفظه الله) تبیین شود.

وحدت در مکتب امام

وحدت بین مذاهب اسلامی (بلکه وحدت بین ادیان توحیدی) از مباحث بحث برانگیز در دنیای اسلام و حوزه علمیه (خصوصاً به لحاظ نظری) بوده است. فارغ از جریاناتی که اساساً مخالف وحدت بوده و هستند (مذاهب غیر شیعه‌ای اثنی عشری را دشمن خود می‌پندارند) امروزه خود مقوله‌ی وحدت، سلسله مراتبی دارد. برخی وحدت را چیزی بیش از تعایش سلمی (همزیستی مسالمت آمیز) نمی‌دانند و قائلند که فقط نباید با اهل سنت درگیر شد (یعنی نباید ارتباط بیشتری با آنها داشت!). در حالیکه در مکتب امام خمینی علیه السلام کمترین حد وحدت، زندگی مسالمت آمیز مذاهب در کنار هم است و حد اعلای آن، تحقق بخشیدن به تمدن اسلامی در کنار هم است. در این درس معنا و حدود وحدت تبیین می‌شود و بررسی می‌شود که چگونه می‌توان ضمن حفظ وحدت، با استکبار جهانی مبارزه کرد.

تبلیغ طراز انقلاب اسلامی

«تبلیغ» نه تنها یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌های طلاب و علمای حوزه‌های علمیه در طول تاریخ بوده، بلکه در قرآن از اصلی‌ترین محورهای رسالت انبیای عظام الهی هم شمرده شده است. با این وجود در مقام تعریف، همچنان مقوله‌ای سهل و ممتنع است. در این درس، شاخص‌های تبلیغ از نگاه رهبر معظم انقلاب (حفظه‌الله) احصا شده و ارائه می‌گردد. به موضوعات مختلفی اعم از محتوای تبلیغی، جهاد تبلیغی، تفاوت تبلیغ در حکومت اسلامی و حکومت طاغوت، جایگاه تبیین در تبلیغ، جریان سازی و گفتمان سازی در تبلیغ و... اشاره می‌شود.

اداره کل آموزش‌های تخصصی

سازمان تبلیغات اسلامی